

آموزش فارسی برای دانشجویان خارجی

www.ketab.ir

مؤلف

حمدالله جعفرپور

عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز

سرشناسه	جعفریور، حمدالله ۱۳۴۶ -
عنوان و پدیدآور	آموزش فارسی برای دانشجویان خارجی / مؤلف حمدالله جعفریور
مشخصات نشر	تبریز: دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تبریز، ۱۴۰۰
مشخصات ظاهری	۲۸۶ ص.
فروست	دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز؛ ۲۹۸ ادبیات فارسی؛ ۹
شابک	۹۷۸-۹۶۴-۱۰-۶۳۴۱-۴
وضعیت فهرست‌نویسی	فیا
یادداشت	کتابنامه: ص. [۲۸۵].
موضوع	فارسی -- راهنمای آموزشی -- خارجیان Persian Language—Study and teaching—Foreign speakers Islamic Azad University, Tabriz Branch
شناسه افزوده	دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تبریز
رده‌بندی کنگره	PIR ۲۸۲۷
رده‌بندی دیویی	۳۸/۴۴
شماره کتابشناسی ملی	۷۵۷۶۳۰۴

www.ketab.ir

عنوان کتاب	آموزش زبان فارسی برای دانشجویان خارجی
مؤلف	حمدالله جعفریور
ناشر	دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز
تاریخ‌نشر	۱۴۰۰
نوبت چاپ	اول
تیراژ	دو هزار جلد
چاپ و صحافی	دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز
شابک	۹۷۸-۹۶۴-۱۰-۶۳۴۱-۴
قیمت	۷۵۰/۰۰۰/- ریال

مرکز پخش و فروش: تبریز، ضلع شرقی اتوبان پاسداران، مجتمع دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز، کتابسرای دانشگاه.

کد پستی ۵۱۵۷۹۲۲۵۳۳ تلفن ۳۱-۳۱۹۶۶۲۳۰

حق چاپ برای دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز محفوظ است.

فهرست مطالب

مقدمه	۱۳
درس اول: حروف الفبا و شکل املائی آنها	۱۵
۱- حروف الفبا و شکل املائی آنها	۱۵
۱-۱ شکل نوشتاری حروف در کلمه	۱۶
۲-۱ حروف مختص عربی	۱۷
۳-۱ تقسیمبندی حروف الفبایی	۱۷
۴-۱ تلفظ فارسی و حروف عربی	۱۸
۲- علامت‌های دستوری	۱۹
۱-۲ تاء مربوطه (گرد) و تاء مبسوطه (کشیده)	۱۹
۲-۲ واو معدوله	۱۹
۳-۲ تخفیف	۱۹
۴-۲ ابدال	۱۹
۵-۲ حروف قریب‌المخرج	۲۰
درس دوم: دستور زبان ضروری	۲۱
۱- نگاهی کوتاه به دستور زبان	۲۱
۱-۱ فعل	۲۱
۲-۱ صیغه	۲۱
۳-۱ بن فعل	۲۲

۲۲	۱-۴ شناسه
۲۲	۲- اقسام فعل ماضی
۲۲	۲-۱ ماضی ساده
۲۲	۲-۲ ماضی نقلی
۲۳	۲-۳ ماضی بعید
۲۳	۲-۴ ماضی استمراری
۲۳	۳- اقسام فعل مضارع
۲۳	۳-۱ مضارع اخباری
۲۴	۳-۲ مضارع التزامی
۲۴	۴- فعل آینده (مستقبل)
۲۴	۵- جمله‌هایی با فعل مضارع اخباری
۲۵	۶- مهارت‌های خواندن و درک مطلب
۲۵	۶-۱ فصل‌های چهارگانه
۲۶	۶-۲ جمله‌هایی با فعل مضارع اخباری و التزامی
۲۹	درس سوم: فعل امر، نهی و نفی
۲۹	۱- فعل امر، نهی و نفی
۲۹	۱-۱ فعل امر
۲۹	۱-۲ فعل نهی
۲۹	۱-۳ فعل نفی
۳۱	۱-۴ جمله‌هایی با فعل امر و نهی
۳۲	۲- مهارت در مکالمات ضروری
۳۲	۳- ترکیبات و عبارات کاربردی
۳۳	۴- مکالمه کوتاه
۳۳	۵- مکالمه (۲)
۳۷	درس چهارم: مصدر
۳۷	۱- مصدر
۳۷	۲- انواع مصدر
۳۷	۲-۱ مصدر اصلی

۳۷	۲-۲ مصدر جعلی
۳۸	۳- اقسام مصدر
۳۸	۳-۱ مصدر بسیط (ساده)
۳۸	۳-۲ مصدر مرکب
۳۸	۳-۳ مصدر مرخم
۳۸	۴- مهارت نوشتن و خواندن
۳۸	۴-۱ نامه نگاری
۳۹	۴-۲ مدرسه و دانشگاه
۳۹	۵- مشاغل
۴۰	۶- کاربرد عبارات مؤدبانه
۴۰	۷- احوال پرسى و مهمان نوازی
۴۰	۸- کارهای کلاسی «مهارت های رفتاری»
۴۳	درس پنجم: جمله پایه و پیرو
۴۳	۱- جمله پایه و پیرو
۴۳	۱-۱ جمله های پیرو پایه
۴۴	۲- مهارت صحبت کردن
۴۴	۲-۱ در آپارتمان دانشجویان
۴۴	۲-۲ فعالیت های روزمره
۴۵	۲-۳ کارهای روزانه من
۴۶	۲-۴ مسافرت
۴۹	درس ششم: فعل
۴۹	۱- فعل
۴۹	۱-۱ فعل لازم
۴۹	۱-۲ مهارت خواندن و درک مطلب با فعل لازم
۵۱	۱-۳ فعل متعدی
۵۱	۱-۴ مهارت خواندن با فعل متعدی
۵۵	درس هفتم: فعل ماضی و مضارع مجهول
۵۵	۱- فعل معلوم و مجهول
۵۵	۱-۱ فعل معلوم

۵۵	۲-۱ فعل مجهول
۵۶	۳-۱ جمله‌هایی با فعل ماضی مضارع مجهول
۵۷	۴-۱ روش ساخت فعل مجهول
۵۷	۲- کارهای کلاسی
۵۸	۳- مهارت گفت‌وگو، خواندن و درک مطلب
۵۸	۱-۳ هتل گرفتن
۵۸	۲-۳ مطب دکتر
۵۹	۳-۳ جملات مفید برای خواندن
۶۰	۴-۳ مشورت کردن
۶۱	۴- مهارت خواندن عبارات و ترکیبات کاربردی
۶۱	۱-۴ رنگ‌های مشهور
۶۱	۲-۴ بخش‌های دانشگاه
۶۱	۳-۴ خویش و اقرباء
۶۱	۴-۴ اعضای بدن
۶۲	۵-۴ لباس‌های انسان
۶۲	۶-۴ مهم‌ترین ورزش‌ها
۶۳	درس هشتم: اسم
۶۳	۱- اسم
۶۳	۱-۱ تعریف اسم
۶۳	۲-۱ اقسام اسم
۶۴	۲- عبارات زمانی و فصل‌ها
۶۴	۳- مهارت مکالمه و گفت‌وگو
۶۴	۱-۳ سفر
۶۵	۲-۳ عبارات مورد استفاده در فرودگاه
۶۵	۳-۳ کرایه اتومبیل
۶۷	درس نهم: عدد (شمار) اسم
۶۷	۱- عدد (شمار) اسم
۶۷	۱-۱ مفرد

۶۷	۱-۲ جمع
۶۷	۱-۳ قواعد جمع و انواع آن
۶۸	۲- مهارت خواندن و درک مطلب
۶۸	۱-۲ اصطلاحات علمی و فرهنگی
۷۰	۲-۲ اصطلاحات اجتماعی
۷۰	۲-۳ اصطلاحات مهم اوقات و اقوام
۷۳	درس دهم: جنس اسم
۷۳	۱- جنس اسم
۷۴	۲- مهارت گفت‌وگو و خواندن
۷۴	۱-۲ گفت‌وگو
۷۵	۲-۲ مهارت نوشتن نامه‌های تبریک، تقدیرنامه و تسلیت نامه
۷۶	۲-۳ نامه تقدیر و تشکر
۷۶	۲-۴ عرض خیر مقدم
۷۷	درس یازدهم: ترکیب وصفی و اضافی
۷۷	۱- مضاف و مضاف‌الیه، موصوف و صفت
۷۸	۱-۱ جمله‌هایی با مضاف و مضاف‌الیه
۷۹	۲-۱ اقسام صفت
۸۰	۳-۱ انواع صفات
۸۱	۴-۱ جمله‌هایی در مورد صفت و موصوف
۸۱	۲- مهارت گفت‌وگو و خواندن
۸۱	۱-۲ مکالمه (۱)
۸۲	۲-۲ مکالمه دوم (۲)
۸۲	۳- اشاره
۸۳	۱-۳ مهارت نوشتن و خواندن اشاره
۸۳	۲-۳ مکالمه (۳)
۸۴	۴- جمله‌هایی با صفت تفضیلی و عالی
۸۷	درس دوازدهم: عدد و اقسام آن
۸۷	۱- عدد و اقسام آن

۸۷	۱-۱ اعداد اصلی
۸۸	۲-۱ اعداد ترتیبی
۸۸	۳-۱ اعداد کسری
۸۹	۲- جمله‌هایی در مورد اعداد برای مهارت درک مطلب و خواندن
۹۱	۳- اطلاعات عمومی
۹۱	۴- مهارت خواندن ساعت
۹۲	۵- مهارت درک مطلب و خواندن
۹۴	۵-۱ علامات نگارش
۹۶	۵-۲ کشاورز و روستا
۹۸	۵-۳ مهارت گفت‌وگو و خواندن
۹۹	درس سیزدهم: اسم معرفه و نکره
۹۹	۱- اسم معرفه و نکره
۱۰۰	۲- مهارت خواندن و گفت‌وگو
۱۰۰	۲-۱ در مطب دندان پزشک
۱۰۰	۲-۲ در مطب چشم پزشک
۱۰۱	۲-۳ در مطب پزشک داخلی
۱۰۱	۲-۴ در مطب گوش، حلق و بینی
۱۰۳	درس چهاردهم: ضمیر
۱۰۳	۱- ضمیر
۱۰۳	۱-۱ انواع ضمیر
۱۰۳	۱-۱-۱ ضمیر منفصل (جدا، ناپیوسته)
۱۰۳	۱-۱-۲ ضمیر متصل (پیوسته)
۱۰۴	۱-۱-۳ ضمیر اشاره
۱۰۴	۱-۱-۴ اشاره مکانی
۱۰۴	۱-۱-۵ ضمیر مشترک
۱۰۵	۱-۱-۶ ضمیر متصل به فعل (شناسه‌ها)
۱۰۵	۱-۱-۷ ضمائر ملکی متصل (پیوسته) به اسم
۱۰۷	۲- جمله‌های کوتاه برای خواندن و گفت‌وگو

درس پانزدهم: حروف	۱۰۹
۱- حروف	۱۰۹
۲- تناسب کلمات	۱۰۹
۳- مهارت خواندن و درک مطلب	۱۱۰
درس شانزدهم: جمله	۱۱۷
۱- جمله	۱۱۷
۱-۱ تعریف جمله	۱۱۷
۲-۱ انواع جمله (از نظر محتوا)	۱۱۷
۳-۱ انواع جمله از نظر شکل	۱۱۷
۲- مهارت خواندن و درک مطلب	۱۱۸
۳- تمرین خواندن و درک مطلب	۱۲۱
درس هفدهم: کلمات پریشی	۱۲۵
۱- کلمات پریشی	۱۲۵
۱-۱ تعریف	۱۲۵
۲-۱ کاربرد و معانی کلمات پریشی	۱۲۵
۳-۱ کاربرد کلمات سؤالی در جمله	۱۲۵
۲- مهارت خواندن و گفت و گو	۱۲۷
۱-۲ مهارت نوشتن خواندن و درک مطلب	۱۲۹
۲-۲ نامه اداری	۱۳۱
۳-۲ مریم و خانوادهاش	۱۳۱
۴-۲ نامه خانوادگی	۱۳۳
۵-۲ نامه اداری	۱۳۵
درس هیجدهم: نهاد و گزاره	۱۳۷
۱- نهاد و گزاره	۱۳۷
۱-۱ نهاد	۱۳۷
۲-۱ گزاره	۱۳۷
۱-۲ روش تشخیص تعداد جمله‌ها	۱۳۸
۳- اصوات	۱۳۸

مقدمه

آموزش زبان مهارت‌هایی را می‌طلبد که در یک دوره نه‌چندان کوتاه، با تمرین و تکرار حاصل می‌شود. از جمله مهارت‌های آموزش زبان بیگانه در سنین مختلف عبارتند از: مهارت خواندن، شنیدن، صحبت کردن و نوشتن. به‌ویژه افرادی که برای ادامه تحصیل و یا کار و تجارت به ممالک دیگر مهاجرت می‌کنند، ضروری است نسبت به نیاز تحصیلی و یا شغلی خود این مهارت‌ها را یاد بگیرند تا نیاز خود را در زمینه‌های مختلف در روابط اقتصادی، آموزشی، فرهنگی و اجتماعی مرتفع سازند.

هدف مؤلف، بیان شیوه‌ای نو در جهت تحلیل و بیان متدهای عمده‌ای است که زیربنای اصول تدریس فارسی را تشکیل می‌دهند. بنابراین موضوعات بیان‌شده در کتاب حاضر از نظر دستور زبان، خواندن، صحبت کردن، درک مطلب با تمرین‌های متفاوت بررسی شده است، هر چند نکات ضروری دستوری برای فهم و یادگیری موضوعات درسی در اختیار دانشجویان خارجی بیان شده است ولی باید اذعان داشت که این کتاب یک اثر دستوری و گرامر نیست؛ بلکه متون و اصطلاحات علمی، فرهنگی، اخلاقی و اجتماعی در قالب جملات، تمرینات و درک مطلب. تمرین‌های خواندن، نوشتن و مکالمه و در نهایت اطلاعاتی نظام‌مند و بنیادی درباره فرایند یادگیری مهارت چهارگانه زبان در اختیار دانشجویان خارجی و سایر علاقه‌مندان قرار می‌دهد. کتاب حاضر شامل سی و یک درس است و به‌جز درس اول که در مورد الفبای فارسی و برخی علائم نگارشی اطلاعاتی در مورد املاء کلمات در اختیار دانشجویان خارجی زبان قرار می‌دهد. درس‌های دیگر شامل متون درک مطلب، گفت‌وگوهای رایج فارسی در زمینه‌های مختلف، خواندن متن، نکات

ضروری دستوری و تمرینات متفاوتی است که دانشجویان را در کسب هر چهار مهارت آموزش زبان توانمند می‌سازد. دروسی نیز در مورد انواع نامه‌نگاری بیان شده است؛ چرا که نامه‌نگاری از ضروریات مهم در زندگی اجتماعی آدمی به‌شمار می‌رود؛ که خود مهارت نوشتن دانشجویان خارجی را افزایش می‌دهد و ایشان را در ارتباطات اداری و رسمی که اغلب در ثبت‌نام و امر پایان‌نامه‌نویسی، تکمیل انواع فرم‌ها است، یاری می‌بخشد. نیز تا حد رفع نیاز به نشانه‌ها و علائم اختصاری و نگارشی اشاره شده است تا دانشجویان خارجی با این نشانه‌ها بتوانند یک متن را درست بخوانند و مقصود نویسنده را بهتر بفهمند و خودشان نیز در امر نگارش مهارت کسب کنند. در سراسر کتاب هدف اصلی بالا بردن امر نویسندگی و صحبت کردن است تا زبان‌آموزان بر گفت‌وگو و نوشتن تسلط یابند و انگیزه‌ای در امر تحصیل در رشته خود بیابند. بنابراین با درس‌هایی متنوع و نیز بازگردانی شعر به نثر بهانه‌هایی برای نوشتن به فارسی‌آموزان داده شده است و بستری تهیه شده است تا در کام نخست با موضوعات مختلفی در امر نگارش آشنا شوند. امید که این اثر ناچیز مقبول افتد و عزیزان بتوانند با یادگیری و حل تمرینات سراسر کتاب به راحتی در هر چهار مهارت آموزش زبان توانمند شوند.

مکتب محمدالله جعفرپور

عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز